

REGERINGSRÄTTEN

RÄTTSFALL

Misslyckad brunnsborrning.

Besvär av hemmansägaren I. angående inkomsttaxering år 1953. — På I:s fastighet, där det sedan 1919 funnits en brunn, som emellertid efter hand började sina, lät I. borra brunnen 49,5 meter utan resultat. Sedan en s. k. vattenman pekat ut ett nytt ställe sju meter från det gamla hålet, borrades 136 meter djupt men fortfarande kom intet vatten. L. yrkade avdrag härför med 5.002 kr. PN vägrade avdrag. KR: ej ändring. RR fastställde KR:s utslag och yttrade: Ändå att borrningen företagits för att återställa förut befintlig vattentillgång å fastigheten, så när I. upplyst att det sålunda gjorda för-

söket härutinnan misslyckats och måst uppgivas, måste vid sådant förhållande kostnaderna anses som icke avdragsgill kapitalförlust. (RR:s utslag den 2/12 1958.)

Inteckningskostnader.

Besvär av lektorn M. angående inkomsttaxering år 1951. — TN förvägrade M. vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet ett med 2.558 kr. yrkat avdrag för inteckningskostnader. Hos PN framhöll M. bl. a., att kostnaden för inteckningsstämpel vore att rubricera som en lånekostnad och därför avdragsgill på samma sätt som ränta. Syftet med upp-

En felbedömning synes Eilard göra sig skyldig till när han menar att man i Stockholm inte skulle ha mer arbete med handräckningsskatter från andra orter än landsortens exekutionsverk skulle ha med stockholmsskatter. Inflyttningen till städerna från landsbygden gör det påståendet ohållbart. Det är också svårt att dela Eilards uppfattning att handräckningsförfarandet för skatter till andra orter skulle vara "ganska ineffektivt". Som ett betydande motargument må anföras endast att summan av från Hälsingborg år 1958 redovisade handräckningsmedel utgör

377.250 kronor, ett icke helt föraktligt belopp folkhushållet tillgodo.

Det är ett gammalt talesätt att man med statistik kan bevisa vad som helst. Det är också naturligt att envar ur ett statistiskt material söker plocka poäng åt sig själv. Eftersom uppmuntran anses vara en effektivitetsbefrämjande faktor i all sorts verksamhet fyller sålunda de statistiska redogörelserna för resultatet av restindrivningen, vid sidan av sitt intresse mera allmänt, ett behov i de höga kontantredovisningarnas tjänst.

låningen vore ju att skaffa för förvärvskällan nödvändigt kapital. Vidare hade säkerhet i form av inteckning medfört en lägre räntesats än som eljest skulle ha påfordrats. PN: ej ändring. TI invände hos KR, att då kostnaderna avsåge inteckningar som uttagits i samband med förvärv av fastighet, M. icke torde vara berättigad till avdrag för kostnaderna annat än vid beräkning av realisationsvinst. KR: ej ändring. RR förklarade M. berättigad till avdraget. (RR:s utslag den 12/11 1958; två ledamöter var skiljaktiga.)

Anm.: Avdrag för inteckningskostnader (stämpelkostnader) har medgivits i t. ex. RÅ 1945 ref. 18 (i samband med uppförande av ny industrialläggning), 1949 not. 154 och 1020. Däremot har avdrag för lagfartskostnader vägrats i RÅ 1932 not. 629 och 1934 not. 19 men inräknats i avskrivningsunderlaget i RÅ 1958 ref. 19 (Skattenytt 1958 s. 356).

Avdrag för minskning av skogs ingångsvärde å annan fastighet.

Besvär av fru E. angående inkomsttaxering år 1953. — Fru E. köpte år 1945 en annan fastighet för 8.000 kr. På fastigheten skulle hon uppföra en sportstuga. Under 1952 såldes från fastigheten timmer, massaved och brännved för 5.000 kr. Avverkningskostnaden uppgick till 1.185 kr. — PN upptog nettot, 3.815 kr., till beskattning. Fru E. yrkade att beskattningen måtte undanröjas, emedan skogens värde vid inköpet av fastigheten uppskattats till ett värde av 5.500 kr. KR: ej ändring. RR fann fru E. berättigad att från skogslikviden åtnjuta avdrag jämväl för vad av köpeskillingen för fastigheten belöpte å de försålda skogsprodukterna, vilket avdrag i brist på närmare utredning

skäligen finge skattas till 2.000 kr. (RR:s utslag den 28/11 1958.)

Anm.: Jämför RÅ 1956 not. 1679 och 1957 not. 2190. Avdrag för minskning i skogs ingångsvärde medges alltså i princip även när det gäller annan fastighet.

Värdeminskning av byggnad: avskrivningsprocenten.

Besvär av översten J. och hans hustru angående inkomsttaxering år 1954. — Makarna J., vilka ägde var sin hyresfastighet uppförda omkring 1885 och belägna å Sveavägen 74 och 76 i Stockholm, yrkade avdrag för värdeminskning å fastigheterna med 6 resp. 10 % av de taxerade byggnadsvärdena, exklusive inventarietvärden. Såsom skäl för högre avdrag än normalt, 0,6 %, anfördes till en början att tunnelbanebygget under gatunivån vållat svåra sättningar i fastigheterna. Sedermera uppgavs emellertid, att anlita expertis ansett, att sättningarna börjat redan före tunnelbanebyggets igångsättande och varit föranledda av ogynnsamma grundförhållanden, vilka ej tillräckligt beaktats vid grundläggningen. Vibrationer från den tilltagande tunga gatutrafiken påskyndade nu värdenedgången, vilken bl. a. bestyrktes av en allttjämt växande spricka i skiljeväggen mellan fastigheterna och av dessas tilltagande lutning. Yrkandena om högre avdrag voro icke avsedda att täcka redan inträffad värdeminskning utan tog blott sikte på den allttjämt fortgående nedgången i byggnadernas värde. Fastigheternas taxerade byggnadsvärden hade år 1952 i förhållande till 1945 års värden nedsatts från 465.000 kr. resp. 315.000 kr. till 375.000 kr. resp. 220.000 kr., under det att de totala taxeringsvärdena höjts från 675.000 kr. resp. 525.000 kr. till 725.000 kr. resp. 570.000 kr. Därest

högre avdrag än 0,6 % inte kunde tillämpas, borde avdragen åtminstone beräknas på de högre byggnadsvärden som gällde före 1952 års allmänna fastighetstaxering. TI invände, att någon förändring i byggnadernas utnyttjande, som kunde motivera högre avdrag än tidigare, dvs. 0,6 %, icke inträffat. I varje fall syntes sättningsarna i grunden icke hänförliga till ett normalt slitningsmoment. PN medgav värdeminskingsavdrag efter 0,6 %. KR: ej ändring. RR medgav avdrag efter 2 % av gällande byggnadsvärden, minskade med inventarievärden. (RR:s utslag den 16/10 1958.)

Värdeminskning å byggnad: beräknat anskaffningsvärde eller taxeringsvärde?

Besvär av lasarettsläkaren B. angående inkomsttaxering år 1952. — B. hade 1949 köpt en fastighet för 70.000 kr. Taxeringsvärdet vid förvärvet var 32.000 kr., därav 18.500 kr. byggnadsvärde och 13.500 kr. tomtvärde. Under 1949 och 1950 hade B. utfört byggnadsarbeten för 93.334 kr., varav enligt B. $\frac{2}{3}$ -delar eller 62.223 kr. utgjorde förbättringsarbeten. Taxeringsvärdet hade därefter höjts till 65.000 kr., varav 51.500 kr. byggnadsvärde och 13.500 kr. tomtvärde (oförändrat). Av köpeskillingen för fastigheten vid förvärvet hänförde B. (70.000—13.500) 56.500 kr. till byggnaderna, varav 1.910 kr. avsåg inventarier. Till återstoden 54.590 kr. lade B. förbättringsarbeten å 62.223 kr. samt yrkade avdrag för värdeminskning av byggnader med 1,5 % av 116.813 kr. — PN medgav avdrag med 1,5 % av 47.510 kr., motsvarande taxerade byggnadsvärdet efter frånräknande av däri ingående värdet av inventarier. KR och

RR: ej ändring. (RR:s utslag den 7/10 1958.)

Ändrat bokslut.

Besvär av AB E. M:s Möbelaffär angående inkomsttaxering år 1951. — Bolaget, som enligt bokföringen haft en förlust av 1.982 kr., uppgav en sammanräknad nettoinkomst av 990 kr. och allmänna avdrag till 1.001 kr. TN höjde den sammanräknade nettoinkomsten till 2.072 kr. Hos PN yrkade bolaget nedsättning av taxeringarna med hänsyn till att bolagets varulager i balansräkning, som fastställdes å ordinarie bolagsstämma den 26/5 1951 — alltså efter deklarationens avlämnande, värdesatts så att förlusten kommit att uppgå till ett 1.333 kr. högre belopp. PN avslog yrkandet. KR: ej ändring. — RR undanröjde taxeringarna, enär i målet icke förebragts något förhållande, på grund varav den å ordinarie bolagsstämman fastställda balansräkningen icke borde godtagas vid beräkning av inkomst av bolagets rörelse. (RR:s utslag den 10/6 1958.)

Ann.: Jämför RN:s medd. 1958 3: 1.

Ändring av räkenskapsår.

Besvär av handlanden A. angående inkomsttaxering år 1951. — A., vilken syntes ha satt i system att ändra räkenskapsår, blev vid 1950 års taxering beskattad för inkomst av rörelse för tiden 1/8 1948—28/2 1950 (18 mån.). År 1951 blev han av TN skönmässigt taxerad för ett belopp av 10.000 kr., utan avseende å att han uppgett att han skulle avsluta sina räkenskaper först efter februari månads utgång och följaktligen icke borde taxeras år 1951. Vid granskning av räkenskaperna den 16/5 1952 konstaterades att något bokslut för tiden 1/3 1950—31/8 1951

ännu ej upprättats. — PN fastställde TN:s beslut och bestämde att skönstaxeringen skulle avse tiden 1/3 1950—28/2 1951. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 3/10 1958.)

Avdrag för spårvägskort i tjänsten.

Besvär av TI angående förste kriminalassistenten J:s inkomsttaxering år 1953. — J., som av sin arbetsgivare, Stockholms stad, erhållit frikort till spårvägar och bussar mot erläggande av 100 kr. med hänsyn till beräknad privat nytta av kortet, erhöll avdrag för utgiften ifråga vid taxeringen. Häröver anfördes besvär av TI, som framhöll, att avgiften icke syntes avse kostnad för resor till och från arbetsplatsen. PN och KR: ej ändring. RR lämnade besvären utan bifall, enär — med hänsyn till att, såvitt handlingarna utvisa, tjänsten krävt att J. mottagit spårvägskortet på av arbetsgivaren uppställda villkor och på grund av vad i övrigt i målet förekommit — ifrågavarande utgift må anses såsom en kostnad väsentligen för tjänsten. (RR:s utslag den 22/10 1958.)

Fördyrade levnadskostnader.

Besvär av fru N. angående inkomsttaxering år 1953. — Fru N. (frånskild) var bosatt i Marieholm, där hon sedan lång tid hade anställning såsom bibliotekarie med beräknad tjänstgöringstid av 20 timmar i veckan. Dessutom hade hon under beskattningsåret anställning såsom kassörska hos ett företag i Lund. Hennes inkomst såsom bibliotekarie uppgick till 2.344 kr. och såsom kassörska till 7.200 kr. Fru N. anförde att hon på grund av arbetet i Lund tvingats vara borta 11 timmar dagligen (lördagar 8 timmar) och yrkade därför avdrag, förutom för resekostnader, för ökning av levnadskostna-

derna i samband med tjänstgöringen i Lund med 600 kr. — TN medgav avdrag för resekostnaderna men vägrade avdraget för fördyrade levnadskostnader. PN och KR: ej ändring. RR medgav det yrkade avdraget. (RR:s utslag den 19/11 1958.)

Facklitteratur.

Besvär av TI angående läroverksadjunkten S:e inkomsttaxering år 1955. — S., som var adjunkt i modersmålet, yrkade avdrag för bl. a. inköp av Östergren: Nuvensvensk ordbok (i sju band) med 420 kr. S. framhöll att ordboken inte kunde jämföras med ett vanligt konversationslexikon. Snarare kunde den karakteriseras som ett avancerat arbete rörande språkvårdande och grammatikaliska frågor. Såsom sådan var ordboken för gymnasieläraren i modersmålet jämförbar med vad "Nytt Juridiskt Arkiv" var för juristen. KR medgav men RR vägrade avdrag. (RR:s utslag den 2/12 1958.)

Prästs representation. Ersättning för uppvärmning av prästgård.

Besvär av kontraktsprosten W. angående inkomsttaxering år 1953 (A) och 1954 (B). — A. PN vägrade ett med 200 kr. yrkat avdrag för representationskostnader. W. uppgav att, då det icke funnits hotell eller pensionat i församlingen, hade alla resande präster, föredragshållare, missionärer m. fl., vilka medverkat vid kyrkliga förrättningar, måst utspisas samt ofta ges nattlogi i prästgården. Vidare hade som regel kyrkorådet och övriga styrelser och nämnder vid sina sammanträden i prästgården, ävensom kyrkofullmäktige och kyrkliga syföreningen brukat bjudas på kaffe. Enligt anteckningar hade 14 personer bjudits på middag, 15 på supé

samt 168 personer på kaffe. KR och RR: ej ändring. — B. Enligt 20 § kungörelsen med tillägsbestämmelser till prästlöne-reglementet äger kyrkoherde, som själv ombesörjer uppvärmning av prästgård, för det fall att bostadsvolymen för tjänstebostaden överstiger 675 m³, erhålla bränslekostnadsgottgörelse av pastoratet för den del av bränslekostnaden, som belöper på det överstigande antalet m³. W., som jämlikt nämnda bestämmelse erhållit 617 kr., beskattades härför av PN. W. framhöll, att han vore pliktig att bebo prästgården men att han icke kunde anses skyldig att stå för större del av uppvärmningskostnaden än som motsvarade det utrymme, han kunde antagas ha uppvärmt, om han själv valt bostad eller haft rätt att lämna del av prästgården uppvärmd. I hans fall utgjorde överutrymmena ingen personlig fördel. KR: ej ändring. RR fann med hänsyn till vad i målet blivit upplyst, att bränslekostnadsgottgörelsen icke kunde anses ha utgjort för W. skattepliktig inkomst. (RR:s utslag den 19/11 1958.)

Anm.: Beträffande representationskostnaderna, jämför RÅ 1955 not. 1281 (Skattenytt 1955 s. 289).

Gäldränta till eget bolag: kontantbetalning och betalning i annan form.

Besvär av civilingenjören H. angående inkomsttaxering åren 1952—54. — H., som jämte två systrar ägde aktierna i bolag i likvidation, yrkade vid taxeringarna ifråga avdrag för gäldräntor till bolaget med resp. 11.646 kr., 13.080 kr. och 16.646 kr. De två förstnämnda räntebeloppen hade icke betalats kontant utan

bara skuldförts på H. i bolagets räkenskaper. Det tredje beloppet hade H. enligt kvitto av bolagets likvidator betalat kontant, sedan han 11 dagar före kvittots utfärdande och fyra dagar före kravbrevs utfärdande lånat 18.000 kr. av bolaget. H. vägrades avdrag för de två första årens räntor men medgavs av RR avdrag för det sista räntebeloppet, enär av utredningen finge anses framgå att H. erlagt räntan kontant under beskattningsåret. (RR:s utslag den 14/10 1958.)

Ränta å reverser till barn.

Besvär av lantbrukaren L. angående inkomsttaxering år 1953. — L., som lånat sammanlagt 83.200 kr. av sina fyra barn mot revers men utan säkerhet i form av borgen e. dyl., erhöll av PN avdrag för ränta med 5 % i stället för yrkade 8 % av lånebeloppet. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 20/11 1958.)

Ränta å barnreverser.

Besvär av direktören U-S. angående inkomsttaxering år 1953. U-S:s moder hade år 1946 givit U-S:s barn räntebärande reverser. År 1951 förvärvades dessa av U-S. för att lämnas som likvid för aktier, som U-S. förvärvat av modern. I stället för de sålunda förvärvade reverserna utfärdade och lämnade U-S. barnen andra reverser. U-S. erhöll av RR avdrag för ränta å sistnämnda reverser. (RR:s utslag den 28/5 1958.)

Anm.: Reverserna ansågs tydligen inte vara benifika. Jämför RÅ 1956 not. 712, 1958 not. 1306 (Skattenytt 1958 s. 393) och RR:s utslag den 2/9 1958 ang. fru B.